

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/314/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217218808
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4217218808.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a. s., Bratislava, so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpený Advokátska kancelária Bobák, Bollová a spol. s r. o., so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673 proti žalovanej: V. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. nad X., o zaplatenie 137,54 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 20. februára 2018 č. k. 13Csp/191/2017-67 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 81,54 eura s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy 81,54 eura od 09. 03. 2016 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súd žalobu v časti prevyšujúcej sumu 81,54 eura, ako aj v prevyšujúcej časti úroku z omeškania zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 18,56% náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 1 zák. č. 351/2011 Z. z., § 52, § 53 ods. 2, 3, 4 písm. a) a § 545a a Občianskeho zákonníka a na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 07. 09. 2015 Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. A9124474, predmetom ktorej bolo telefónne číslo 0917782310, SIM karta, špecifikovaný účastnícky program, ako aj špecifikovaný telefón. Predmetom Dodatku k uvedenej zmluve, ktorý zmluvné strany uzavreli taktiež 07. 09. 2015, bol špecifikovaný účastnícky program a predaj MT špecifikovaného typu za kúpnu cenu 59 eur, teda so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny, ktorá bez zľavy bola 115 eur. Podľa bodu 2.5 dodatku, účastník v prípade porušenia viacerých, v dodatku špecifikovaných povinností bol povinný zaplatiť žalobcovi ako podniku zmluvnú pokutu vo výške 56 eur, ktorej výška sa mala postupne znižovať podľa toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Strany sporu uzavreli dňa 07. 09. 2015 aj dohodu o splátkach, podľa ktorej sa žalovaná zaviazala sumu 3,80 eura ako prvú časť kúpnej ceny zariadenia zaplatiť bez zbytočného odkladu po uzatvorení uvedenej dohody a zvyšnú časť kúpnej ceny vo výške 55,20 eura sa zaviazala zaplatiť 24 splátkami po 2,30 eura. Žalobca žalovanej faktúrou č. 2303989971, ktorá bola splatná do 29. 09. 2015 fakturoval mesačný poplatok s nehlasovými službami, to všetko vo výške 26,34 eura. Žalobca v pokuse o pokonávku z 28. 01. 2016 žalovanej oznamoval, že eviduje voči nej pohľadávku vo výške 11,50 eura titulom nezaplatených splátok a vo výške 26,34 eura titulom neuhradenia vyúčtovanej ceny za poskytnuté elektronické komunikačné služby, pričom žalobca súčasne žalovanej oznamoval, že z dôvodu porušenia zmluvných povinností jej vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu/náhradu škody vo výške 56 eur a náklady mimosúdneho vymáhania vo výške 10 eur a v prípade, že dlžnú sumu vo výške 11,50 eura nezaplatí do 15 dní od doručenia, ruší výhodu splátok a požaduje jednorazové zaplatenie

všetkých nezaplatených splátok. Žalovanú v uvedenom pokuse o pokonávku žalobca vyzval, aby do 08. 03. 2016 zaplatila úhrnom sumu vo výške 147,54 eura. Súd zmluvu strán sporu o poskytovaní verejných služieb považoval za zmluvu uzavretú stranami sporu podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. s tým, že s poukazom na predmet činnosti žalobcu, je aj zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 a nasl. OZ. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalovaná ako spotrebiteľ riadne a včas nezaplatila faktúru žalobcu, ktorou jej žalobca účtoval mesačné poplatky spolu s nehlasovými službami v úhrnnej výške 26,34 eura a nezaplatila splátky kúpnej ceny vo výške 55,20 eura. Z uvedeného dôvodu súd žalobu považoval za dôvodnú vo výške 81,54 eura. Súd, vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o poskytovaní verejných služieb skúmal ako predbežnú otázku platnosť dojednania o povinnosti žalovanej zaplatiť zmluvnú pokutu. Je evidentné, že formulár dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb v bode 2.5 obsahuje jednostrannú povinnosť žalovanej, ako účastníka, na zaplatenie zmluvnej pokuty v prípade porušenia niektorej z tam špecifikovaných povinností žalovanej ako účastníka, bol žalobcom pripravený vopred. Žalobca individuálnosť dohody o zmluvnej pokute a jej výške vo svojom formulárovom tlačive nepreukázal. Z činnosti súdu je známe, že žalobca podmienku, na základe ktorej je spotrebiteľ povinný zaplatiť zmluvnú pokutu, používal vo všetkých dodatkoch k zmluvám o poskytovaní verejných služieb uzavretých so spotrebiteľmi. S poukazom na § 53 ods. 2, ods. 3 OZ je aj v tejto spotrebiteľskej veci daná zákonná domnienka, že zmluvné dojednania dohodnuté medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovanou ako spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak. Žalobca v danom prípade opak nepreukázal, a tak súd konštatoval, že žalovaná štandardný formulár žalobcu, ako dodávateľa v spotrebiteľskej zmluve, podpísala dňa 07. 09. 2015 bez možnosti ovplyvniť vopred pripravený text na predtlačí štandardného formulára žalobcu, s vopred určenými podmienkami a nemožnosťou ich zmeny žalovanou, čo nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalobca v tomto sporovom konaní nevyprodukoval žiadny dôkaz preukazujúci skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka (povinnosť žalovanej zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade omeškania s úhradou) bola so žalovanou dohodnutá prejavom vôle žalovanej, teda, že žalovaná mala možnosť ovplyvniť dojednania o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb. Vzhľadom na nemožnosť žalovanej ovplyvniť text zmluvných dojednaní v žalobcom vopred formulovanom tlačive dodatku, súd zmluvné dojednania o povinnosti spotrebiteľa - žalovanej - zaplatiť zmluvnú pokutu považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podľa § 53 ods. 4 písm. a) OZ, ktorá je s poukazom na § 53 ods. 5 citovaného zákona neplatnou ako celok, preto je vylúčené prípadné moderovanie zmluvnej pokuty podľa ustanovenia § 545a OZ, ktoré nadobudlo účinnosť od 01. 01. 2008. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 56 eur nepovažoval za dôvodnú. Pretože žalovaná svoj dlh (titulom nezaplatenia ceny poskytnutých služieb a dlhých splátok) riadne a včas neuhradila, dostala sa do omeškania s jeho plnením. Žalobca sa domáhal zaviazania žalovanej na zaplatenie 5,05% úroku z omeškania ročne zo žalovanej sumy odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty splatnosti určenej v pokuse o pokonávku, teda od 09. 03. 2016 do zaplatenia. Súd uplatnený nárok žalobcu na úrok z omeškania, ale len z prisúdenej sumy považoval, s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z., za dôvodný, keď k 09. 03. 2016, kedy bola žalovanou neuhradená faktúra a predčasne zosplatené splátky kúpnej ceny žalobcu nepochybne po splatnosti, bola úroková sadzba ECB 0,05%, pričom žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyšší. Súd nárok žalobcu na úrok z omeškania v časti nepriznanej zmluvnej pokuty zamietol, keďže žalobca nepreukázal dôvodnosť svojho nároku na uvedenú časť žalovanej istiny, a tak sa žalovaná nemohla ani dostať do omeškania s jej úhradou. V spore bol žalobca len čiastočne úspešný (59,28%), pričom neúspech žalobcu v časti istiny, ale aj v časti úroku z omeškania je úspechom žalovanej (40,72%). S poukazom na § 262 ods. 1 CSP súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že procesne úspešnejšiemu žalobcovi priznal 18,56% náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania, odôvodniac ho tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práv na spravodlivý proces, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z neprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie z procesnej stránky postupoval podľa § 297 písm. b) CSP. Toto ustanovenie dáva súdu možnosť rozhodnúť vo veci samej bez nariadenia pojednávania, avšak len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Prvou podmienkou je jednoduchosť právneho posúdenia veci. Žalobca má za to, že v predmetnej veci táto podmienka splnená nebola, čo vyplýva z rôznorodého posudzovania podobných vecí súdmi SR. Ďalším kritériom je nespornosť tvrdení strán. Toto kritérium

vychádza z predpokladu efektívneho uplatňovania inštitútov procesného útoku a obrany stranami sporu. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalovaná sa k žalobe nevyjadрила, teda nevyužila prostriedky procesnej obrany. Ak mal súd za to, že skutkové tvrdenia strán sú nesporné, mal, vychádzajúc z tvrdení žalobcu, žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Z uvedeného vyplýva, že súd mal nariadiť pojednávanie, keďže podmienky pre aplikáciu § 297 CSP neboli splnené. Nesprávnym procesným postupom súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia rozsudku tiež vyplýva, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam. Súd vyslovil názor, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť zmluvnú pokutu dojednanú v dodatku k zmluve č. A9124474 zo dňa 07. 09. 2015, a vzhľadom k tejto skutočnosti zmluvné dojednanie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť zmluvnú pokutu považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. a) OZ, ktorá je s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 citovaného zákona neplatnou ako celok. Toto tvrdenie súdu neobstojí, keď každý účastník má reálnu možnosť ovplyvniť obsah zmlúv o pripojení a ich dodatkov. Účastník, ktorý sa rozhodne využívať služby žalobcu, má možnosť výberu. V prvom rade sa môže rozhodnúť, či si zvolí program s paušálom, alebo s kreditom. Má možnosť nastaviť výšku mesačného paušálu, zvoliť si/kúpiť telekomunikačné zariadenie za akciovú cenu, alebo nie, a pod. Z uvedeného vyplýva, že celý proces vzniku zmluvných vzťahov medzi ktorýmkoľvek účastníkom a žalobcom je založený na voľbe daného účastníka. Uvedené platí aj pre prípad žalovanej, ktorá uskutočnila individuálne voľby na základe vlastnej a slobodnej vôle, s ktorými požiadavkami žalobca súhlasil a uzatvoril predmetnú zmluvu spolu s dodatkom. Súd prvej inštancie vec nesprávne posúdil z právneho hľadiska, keďže zmluvná pokuta spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že zmluvná pokuta bola dojednaná v písomnej forme. Ďalej z dodatku vyplýva aj presný výpočet porušenia zmluvných povinností, pri ktorých sa zmluvná pokuta má uplatniť. Taktiež je dojednaná aj výška zmluvnej pokuty, resp. jej určenie. Poukázal na to, že pri vyčíslení zmluvnej pokuty prihliadol na zotrvanie žalovanej v dobe viazanosti od začiatku plynutia tejto doby, čo je v prospech žalovanej. Žalovaná si svoje zmluvné povinnosti neplnila od mesiaca september 2015, t.j. od samého začiatku zmluvného vzťahu. Žalobca je toho názoru, že takéto konanie žalovanej hrubo porušuje dobré mravy a poskytnutie právnej ochrany ako v prípade čestného spotrebiteľa by predstavovalo zneužitie tohto právneho inštitútu. Výška zmluvnej pokuty bola pri podpise stanovená sumou, ktorá sa rovná rozdielu medzi maloobchodnou cenou telekomunikačného zariadenia a predajnou cenou daného telekomunikačného zariadenia, pričom výška zmluvnej pokuty sa postupne znižuje v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty je primeraná a nemožno na ňu hľadieť ako na neprimerane vysokú. Preto považuje svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 69,67 eura za nárok, ktorý sa neprieči platnému právnemu poriadku a nie je možné ho kvalifikovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 298 CSP v nadväznosti na § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Preto má za to, že súd prvej inštancie rozhodol nesprávne a navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku zmeniť tak, že súd zaviaže žalovanú i na zaplatenie zmluvnej pokuty 56 eur s úrokom z omeškania, ako i mu prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku, ako i vo výroku o náhrade trov konania je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 137,54 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 09. 03. 2016 do zaplatenia a trov konania. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že so žalovanou uzavrel Zmluvu č. A9124474, na základe ktorej žalovanej vypožičal SIM kartu, ktorej priradil účastnícke číslo XXXXXXXXXX. Žalobca pri uzavretí Dodatku k Zmluve č. A9124474 odpredal žalovanej mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie LG Leon white za kúpnu cenu uvedenú v dodatku s dohodnutou zmluvnou pokutou 56 eur. Žalovaná nezaplatila cenu poskytnutých služieb vo výške 26,34 eura, teda porušila svoje povinnosti a je povinná zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 56 eur, ako aj zosplatené neuhradené splátky zvyšnej časti kúpnej ceny zariadenia. Za dôkaz žalobca označil zmluvu č. A9124474, vrátane dodatku k nej a dohodu o splátkach, všeobecné podmienky, faktúry a pokus o pokonávku, ktoré dôkazy pripojil k žalobe.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnou, tak aj procesnoprávnou oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

8. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

10. Po prejednaní podaného odvolania žalobcu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace základné procesné práva a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom bez toho, aby vo veci nariadil pojednávanie.

12. Podľa § 297 písm. b) CSP pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

13. Na to, aby v zmysle ustanovenia § 297 písm. b) CSP bolo možné rozhodnúť vo veci bez nariadenia pojednávania je potrebné splnenie troch kumulatívnych podmienok. Keďže zákon pojem otázku jednoduchého právneho posúdenia nedefinuje, ide o subjektívne hľadisko, ktorého posúdenie je vecou súdu, pričom ani samotné zložité a komplikované vyjadrenia strán nemusia automaticky spôsobovať to, že by v takom prípade o takúto otázku malo ísť. Druhou podmienkou sú nesporné tvrdenia strán. Môže ísť i o skutkové tvrdenia dané buď de facto alebo de iure. De facto je skutkové tvrdenie nesporné, ak protistrana vyhlási, že je pravdivé alebo ak protistrana uvedie rovnaké skutkové tvrdenie. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Posudzovanie spornosti skutkových tvrdení strán treba teda posudzovať vo vzťahu medzi stranami sporu, a nie z hľadiska preukázania nároku žalobcu z hľadiska posúdenia súdom.

14. Podľa § 168 ods. 1 CSP, ak súd nerozhodne inak, nariadi pred prvým pojednávaním predbežné prejednanie sporu.

15. Civilný sporový poriadok zavádza v civilnom procese nový inštitút, ktorým je predbežné prejednanie sporu, ktorý má slúžiť predovšetkým ako nástroj zefektívnenia a zrýchlenia sporového konania. Účelom je ujasniť predmet sporu a vydiskutovať si procesných možností, čím môže dôjsť k zrýchleniu súdneho konania. Tento inštitút má slúžiť tiež na zabránenie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí, keďže jeho výsledkom by malo byť vyjasnenie si predmetu sporu, otázok dôkazného práva i právneho posúdenia veci. Predbežné prejednanie sporu má význam predovšetkým vtedy, ak skutková a právna zložitnosť prípadu, ako aj výsledok doterajšieho procesného postupu umožňujú ustáliť, že predbežné prejednanie sporu bude mať svoj procesný význam so zreteľom na procesnú efektívnosť ďalšieho postupu v konaní. Ak teda súd dospel k názoru, že predbežné prejednanie sporu môže priniesť procesne efektívnejšie a rýchlejšie riešenie sporu, bude namieste predbežné prejednanie sporu nariadiť.

16. Prekvapivým rozhodnutím treba rozumieť také rozhodnutie, ktorého základom budú iné skutkové tvrdenia, aké prezentoval žalobca v žalobe a ktoré neboli žalovaným popreté.

17. Podľa § 181 ods. 2 CSP po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná, a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

18. Toto ustanovenie systematicky nadväzuje na ustanovenie o predbežnom prejednaní sporu, a preto v prípade, ak súd pri predbežnom prejednaní sporu oboznámi prítomné strany a ich zástupcov s danými skutočnosťami, nie je povinný opätovne ich uvádzať na pojednávaní. V prípade, ak sa predbežné prejednanie sporu neuskutočnilo, súd je povinný určiť, ktoré skutkové tvrdenia považuje medzi stranami za sporné a ktoré za nesporné. Účelom tohto inštitútu je zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za relevantné a nevenovala sa pozornosť zbytočným skutkovým tvrdeniam, ktoré podľa názoru súdu sú nesporné, alebo pre priebeh pojednávania a samotné rozhodnutie vo veci právne bezvýznamné. Okrem toho, že ide o dôsledné uplatňovanie zásady hospodárnosti konania, má toto ustanovenie za účel aj vyhnúť sa tzv. prekvapivým súdnym rozhodnutiam, keď strany mali pocit, že rozhodnutie vo veci samej a jeho právne odôvodnenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

19. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces, s takouto argumentáciou žalobcu sa odvolací súd stotožňuje. Z obsahu spisu v danej veci je zrejmé, že súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu za dôvodný len čiastočne, keď mal za to, že žalobca v konaní nevyprodukoval žiadny dôkaz preukazujúci skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka bola so žalovanou dohodnutá prejavom vôle žalovanej, teda, že žalovaná mala možnosť ovplyvniť dojednania o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb. Dohodu o zmluvnej pokute považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná ako celok. V danej veci nedošlo k nariadeniu pojednávania, takže ani nemohlo dôjsť k oboznámeniu strán v zmysle ustanovenia § 181 ods. 2 CSP a žalobca tak nemal možnosť vedieť, ani zistiť, či ním prezentované tvrdenia a dôkazy sú pre súd postačujúce, resp. sporné, a tak reagovať na predbežné právne závery súdu, najmä ak v platobnom rozkaze bolo žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovie a žalovaná nárok žalobcu nespochybovala. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie, majúci za sporný uplatnený nárok žalobcu v rozsahu zmluvnej pokuty, nemôže žalobu zamietnuť bez pojednávania len vyhlásením rozsudku bez toho, že by vec predbežne prejednal alebo vo veci nariadil pojednávanie a následne postupoval v súlade s ustanovením § 181 CSP. Ak by súd predbežne prejednal žalobu, došlo by k vyjasneniu otázok predmetu sporu a jeho právneho posúdenia, resp. otázok dôkazného práva. V prípade nariadenia pojednávania by súd v zmysle ustanovenia § 181 ods. 2 CSP určil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná, ako i by uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. V oboch týchto prípadoch by žalobcovi bolo zrejmé, aké sú predbežné právne závery súdu z hľadiska ním uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, na čo by mohol reagovať. V danej veci je to o to dôležitejšie z dôvodu, že vo veci bol vydaný platobný rozkaz, v priebehu konania žiadna zmena nenastala, a teda žalobca mohol dôvodne očakávať, že boli splnené podmienky pre vydanie platobného rozkazu, ktorý bol zrušený len pre nemožnosť jeho doručenia žalovanej. Súd ani v ďalšom nespochybnil právo žalobcu na zaplatenie žalovanej peňažnej sumy a v rozsudku rozhodol v časti zmluvnej pokuty opačne ako v platobnom rozkaze, teda došlo k vydaniu tzv. prekvapivého rozhodnutia a k porušeniu princípov spravodlivého konania. Tým, že súd prvej inštancie neumožnil žalobcovi predniesť

argumenty týkajúce sa právneho posúdenia sporu z hľadiska predbežných právnych záverov súdu a rozhodol bez nariadenia pojednávania, došlo zo strany súdu k odňatiu práva na spravodlivý proces. Je teda potrebné uviesť, že prvoinštančný súd za daných okolností pochybil, ak vo veci vyhlásil rozsudok bez toho, že by vyslovil (najmä žalobcovi oznámil), ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné a ako vec predbežne právne posúdil, bez toho, že by bolo stranám sporu (žalobcovi) zrejmé, že uplatnený nárok na zmluvnú pokutu súd prvej inštancie považuje za sporný, čím porušil zákonom dané procesné práva žalobcu pre jeho ďalší procesný postup v kontradiktórnom sporovom konaní, najmä nevytvorením mu priestoru na uplatnenie primeraných prostriedkov procesného útoku. Teda, na rozdiel od súdu prvej inštancie, odvolací súd mal za to, že v danej veci bolo nevyhnutné pred súdom prejednať argumenty strán týkajúce sa právneho posúdenia sporu, čo potom vylučovalo taký procesný postup, aký vo veci zvolil súd prvej inštancie.

20. Vychádzajúc z uvedených skutočností, dospel odvolací súd k tomu záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania je potrebné s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie bude zaoberať aj argumentáciou žalobcu vo vzťahu k zamietajúcejmu výroku, ktorú v rozhodnutí riadne odôvodní.

21. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, výsledky celého konania náležite zhodnotiť a potom o veci rozhodnúť.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).